

ministru vprašat, kdaj se odpravijo državne mitnice. A minister jim je povedal, da še se ne bodo kmalu odpravile. Za zidanje kanalov in železnic, ki bodo predvsem na korist bogatim židovom in Prusom, lahko daje država na stotine in stotine milijonov, o odpravi mitnic pa, kar bi kmetu koristilo, noče nič vedeti, čeravno ji mitnice ne nesejo niti celih par milijonov!

Velik kmetijski shod bodo imeli češki kmetje (agrarci) dne 15. januarja v Pardubicah. Na shodu se bodo obravnavale najvažnejše zahteve kmetijskega stanu v današnji dobi.

Slovaki. Novo življenje, ki se je pojavilo med Slovaki tekom zadnjih volitev, ni umrlo, nego se je razširilo ter doseglo nove uspehe. Slovaki zmagujejo pri občinskih volitvah v kljub pritisku vlade in Mažarov. To pa nasprotnike strašno boli, kar se je zlasti pokazalo tudi v državnem zboru, ko so vse madžarske stranke, ki so si vedno v laseh, složno postopale zoper Slovake. V Turci so dobili Slovaki osem mandatov v občinskem odboru; to je Mažare tako preplašilo, da so vseh osem mandatov razveljavili. Stare nezakonitosti se zopet ponavljajo, to pot pod ministrom Szellom, čegar geslo je: red, delo in zakon.

Izid deželnozbornih volitev v Dalmaciji. Koncem starega leta so bile v Dalmaciji dovršene deželnozbornske volitve. Izid teh volitev je sledeči: 19 poslancev narodne hrvatske stranke; 9 poslancev stranke prava, 2 poslanca čiste stranke prava, 6 Srbov in 6 Italijanov avtonomašev.

Vojska v Južni Afriki. Zadnja poročila govore o novih stiskah Angležev in sicer v južnem delu Transvaala, zlasti v okolici mesta Johannesburg. Angleškim častnikom v Johannesburgu je prepovedano podajati se iz mesta brez revolverja, ker obkoljujejo mesto burski oddelki. Nedavno so Angleži pozaprli 200 mirnih mestnih burskih prebivalcev, ker so jih obdolžili, da so v zaroti z Buri zunaj mesta proti Angležem. O teh ujetnikih se govori, da jih Angleži najbržje ustrelé. Angleško nasilstvo se pojavlja nasproti Burov v najhujši meri, kjer se to zgoditi more. In to se dogaja na uprav grozen način v takozvanih koncentracijskih taboriščih, kjer se nahajajo po burskih posestvih polovljene ženske in otroci. S temi ujetniki, zlasti z ženskami delajo angleški vojaki tako zverinsko, da bi oskrunili pero, ako bi o tem pisali. Neštevilno žensk celo v nežni starosti leži bolnih v teh taboriščih na naslednjih angleške krutosti. Z ujetniki se sploh dela slabše nego z živino. Za hrano imajo le slabo moko in na pol gnjilo meso od padlih konj. Večina njih zboli in tudi umrje vsled take hrane in pa sploh vsled nečloveškega ravnanja z njimi. Dokaz neznoznemu stanju v teh taboriščih je pač umrljivost, ki je znašala v zadnjem polletju 12.431, od katerih je bilo 10.113 otrok. Povprečno število mrtvih je že narastlo nad 50%. Ali v kljub tolikim žrtvam Buri ne odnehajo in hočejo prisiliti Angleže, da se umaknejo. In to se utegne tudi kmalu zgoditi, ker Angleži v kljub skrajno lažnjivim poročilom o svojih zmagah izgubljajo pogum na vsej črti.

Vojska v Južni Ameriki. Mej argentinsko in čilensko državo je nastal resen spor, ki utegne v kratkem spremeniti se v pravo vojno. Na obeh straneh se vrše velike vojne priprave, zidajo se tovarne za izdelovanje orožja, streljiva in uniform. Mej država je pretrgano vsako občevanje in pričakovati je vsaki hip, da si državi napovesta pravcato vojno.

Dopisi.

Slovengradec. (Okrajni zastop.) Zadnje soboto 28. grudnia je bil izvoljen novi okrajni odbor. V zastopu je 16 naših in 16 nasprotnih, zato se je večinoma srečkalo. Načelnik Ivan Rogina je zopet izvoljen z

17 glasi, namestnik Günther je bil izsrečkan, iz veleposestva Günther v Slovengradci, iz občin pa veletržec Jakob Pernat iz St. Jana; iz mestne skupine trgovec Pungaršek, iz veleobrti dr. Kiesewetter, iz celega zastopa po srečkanju Heinrich Potočnik in poštar Goll v Slovengradci. Od teh so Rogina, Günther in Pernat naše stranke, ostali 4 pa sovražne. Srečkanje nam tedaj ni bilo ugodno. Morebiti bota Pungaršek in Potočnik počasi čutila v sebi slovensko kri, in se bota sramovala, da sta kedaj trobila v nemčurski rog. Tistim častilakomnim mogočnejšem, ki so nekdanj spodbijali noge dr. Jožefu Šuc, je kazen že za petami. Zelo veselo pa je bilo to, da so bili naši šestnajsteri možje edini in trdni ko skala.

Iz Cmureškega okraja. (Za smeh in pouk.) Stara Ospela nima med svojimi najlepšimi lastnosti te, da bi bila zamolčljiva, in mi radi tega prinese nekoga dne neke papirčke, ki so, kakor pravi, nemški počekani, trdeča, da je mogoče kedo to zgubil in bi bilo morda večje ali manjše važnosti. In kaj je bilo? Poglejte in čitate: Filgeherte Eerziungsvater! Ich mache Euch zu wissen das mir eier schreiben erhalten habe, und der N. wird unbestimt komet wie er zu Geld kommt das er den L. Kleider Kaufen kan fieleicht binen 8 Tagen. Mit Groß schließe mein schreiben und ferbleibe eiere Aufrichtige Eerziungtochter. Ich um Endschildigum nicht beleidiget sein. der K. kommt bestimt. N. N. — To se pravi, neko slovensko dekle, ki piše svojemu redniku, se hoče pobahati, koliko že nemščine klati — pa naredi toliko pogreškov na tej dopisnici, kolikor jih v slovenskem jeziku ne bi nikdar storila.

Drugo na papirčku zapisano pa je bilo to: Beschau-Zettl von J. K. wurde ein Kuh (!) beschaut und gesund befunden. N. N. Beschauer. — Nemcu ali onemu, kojemu je nemščina znana, je to že presmešno! Krava je tudi v nemščini istega spola, kakor v slovensčini. Nadalje pa oni, ki se na »Viehpass« ne zastopi, ne ve po tej butasti nemščini, ali je J. K. pregledal kravo, ali N. N. In vendar je le N. N. pregledal J. K.-jevo živino, ker se je N. N. podpisal za pregledovalca. Tako izdano v neki občini cmureškega okraja l. 189...

Zalostno, a resnično, da merodajne osebe v občinah, ki imajo slovenske občane, še vedno pisarijo v nemščini, v kateri niti pisati ne smejo, ne da bi osmešili sebe, občino in slovenske občane. Če pa misli živinski pregledovalec, da mora že navadne živinske pregledovalne liste v modri svoji nemščini zapisati, morajo dopisi na glavarstva itd. biti gotovo popolnoma nemški. »In to je vzrok«, piše neki slovenski list, »da nimamo ugleda, to je spoštovanja, pri višjih uradih. Pri višjih uradih si morajo misliti, da se tam ljudstvo še čisto nič ne zaveda, ali pa da mu je sploh ljubša nemščina.«

Naj nikdo ne pride z abotnim izgovorom, žendarmi so nemški, sodnija, davkarija, glavarstvo je nemško, nikjer nobenega, da bi razumel slovensko pisavo. To je prestari in preneumni izgovor! Pomagajte slovenski občinski predstojniki s slovenskim dopisovanjem h kruhu slovenskemu žendarju, slovenskemu sodniku, slovenskemu uradniku pri davkariji in slovenskemu uradniku pri glavarstvu. Lahko, da poreče potem visoka vlada, ali druge višje oblasti, da niti na nemško-slovenski meji ni treba več slovenskega uradnika. Torej Slovenca ne potrebujejo in kruh, katerega bi morali dobivati sinovi slovenskih starišev kot jedino potrebni slovenskega jezika zmožni uradniki, jedo nam nepotrebni našega jezika nezmožni uradniki. Za kruh se gre tukaj, kojega bi naj dali najprej sinovom svojega naroda!

Gotovo in obžalovanja vredno je, da pri glavarstvu v Radgoni ni nijednega slovensčine večšega uradnika. Radi tega lahko pritiska ondotni glavar na svoje občinske slovanske uradnike, da mu uradujejo le v nemščini. Ali pa je ljudstvo, ali so predstojniki radi

glavarja tukaj, ali je glavar zavoljo ljudstva tukaj? In vendar obsega glavarstvo Radgonsko precejšnji kos dveh slovenskih župnij. — Veliko bi bilo o tem se povedati, kako bi naj ljubili slovenski svoj jezik in v njem pisali vsak za se, pa tudi merodajne osebe v občinah in drugih uradih. Spoštuj se sam in spoštovali te bodo drugi!

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Posnemanja vredno. Velezaslužni gospod Franc Hrašovec, c. k. okrajni sodnik v pokoju (v Gradcu) je za solo Sv. Duha na Starigori (župnija Sv. Jurij ob Ščavnici) vložil 80 kron kot ustanovnino »Slov. šolski matici« v Ljubljani, v hvaležen spomin, ker je on to šolo 4 leta, t. j. od leta 1829 do 1833 pod učiteljem Janžekovičem in katehetom Šerfom (oba že pokojna) vspešno obiskoval, s tem dodatkom, da se ustanov pedagogična knjižnica za učitelje in potrebne šolske knjige za šolsko mladino. Za ta velikušni dar se omenjenemu gospodu dobrotniku, kot znanemu prijatelju šole in učeče se mladine, tem potom izreka najudaneja, iskrena zahvala s tem pristavkom, da mu naj Vsemogočni, kot 80letnemu starčku povrne ter podeli milost za ta dar in še ga mnoga leta ohrani zdravega in čilega.

Iz Rečice v Sav. dolini se nam brzojavlja: Krščansko-narodna stranka pri občinskih volitvah 30. grudnia 1901 zmagala. Voljeni najodličnejši možje, med njimi tudi g. župnik. Navdušeni volilci.

Prošnja. Valovi hrvaško-madžarskega boja l. 1848 so zadeli tudi ptujski in ljutomerski okraj; nekaj ondotnih rojakov je bilo zapletenih v upor na Hrvaškem in Ogerskem. Najstarejši naši rodoljubi se še gotovo marsičesa spominjajo. Prosim jih uljudno, da mi račijo sporočiti svoje spomine. Dr. Fr. Hlešič, c. kr. profesor v Ljubljani.

Iz Št. Jakoba v Slov. gor. nam pišejo: Zakaj naš občinski predstojnik nemški uraduje? Da se prikupi slovenskim gospodom v Mariboru. Šentjakovski Slovenci, ali hočete to še nadalje trpeti? Pri bližnjih občinskih volitvah pokažimo to narodno zavest!

Na Hardeku pri Ormožu umrl je v četrtek dne 19. dec. pret. leta nagle smrti vrl slovenski mladenič Fr. Vaupotič (Vančev). Podirala sta z očetom v domačem gozdu drevesa za drva, kar ga zadene neko padajoče drevo tako nesrečno, da mu prebije čepinjo na dveh straneh. Bil je spreviden sè svetstvi za umirajoče in je umrl popoln dan ob 5. uri. Pokojni France bil je ljubljenec svojih starišev, sester, sosedov in sploh vseh, kateri so z njim občevali. Bil je v svojem lepem vedenju prav vzor slovenskega mladeniča. Sodeloval je marljivo pri gasilnem društvu, kakor tudi pri tamburaških tako, da ga bode mo povsod težko pogrešali. V soboto dne 22. dec. je bil veličasten pogreb, katerega se je udeležilo obilo občinstva iz Ormoža in okolice. Požarna bramba mu je popolna z godbo storila zadnje čast. Se enkrat hvala vsem! Naj počiva v Bogu in zemlja mu bodi lahka. Bog tolaži žalostne stariše in roditelje. — Spavaj mirno, dok ti sine solnce milo večne domovine.

Kdaj se morajo davki plačati? Deželno finančno ravnateljstvo nam o tej stvari piše: Zemljiški, hišnorazredni, hišnonajemniški in petodotni najemniški davek od hiš, ki se so davka proste, se mora plačati prvi obrok za prvega četrtleta do 31. jan., drugi obrok do 28. febr., tretji obrok do 31. marca. Pridobitni davek je treba plačati svoto za prvega četrtleta dne 1. jan. Ako se davki ne plačajo štirinajst dni po zgoraj navedenem času, potem se pri davkih, ki znašajo 100 K ali več, plača zamudna kazen od vsakih 100 K in za vsaki dan 1-3 h. Če se v štirih tednih po zgoraj